11. HADİS

İYİ VE KÖTÜ ARKADAŞ

عَنْ أَبِي مُوسَى الْأَشْعَرِيِّ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ، أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ :

« إِنَّمَا مَثَلُ الْجَلِيسِ الصَّالِحِ وَجَلِيسِ السُّوءِ كَحَامِلِ الْمِسْكِ،

وَنَافِخِ الْكِيرِ، فَحَامِلُ الْمِسْكِ ، إِمَّا أَنْ يُحْذِيَكَ ، وَإِمَّا أَنْ تَبْتَاعَ مِنْهُ،

وَإِمَّا أَنْ تَجِدَ مِنْهُ رِيحًا طَيِّبَةً . وَنَافِخُ الْكِيرِ، وَإِمَّا أَنْ يَحْرِقَ ثِيَابَكَ،

وَإِمَّا أَنْ تَجِدَ مِنْهُ رِيحًا مُنْتِنَةً »

Hadisin Türkçesi

Ebû Mûsâ el-Eş'arî radıyallahu anh'den rivayet edildiğine göre Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurmuştur:

"İyi ve kötü arkadaşın örneği, güzel koku satanla körük çekenin haline benzer: Misk satan, ya sana güzel kokusundan bir miktar meccanen verir ya sen satın alırsın, ya da (hiç değilse onunla beraber olduğun sürece) güzel koku koklamış olursun. Körük çeken kimse ise, ya elbiseni yakar ya da (en azından) körüğün kötü kokusundan rahatsız olursun."[11]

Açıklamalar

Kişinin çevresindeki insanlardan ve gezip dolaştığı yerlerden yani çevresinden etkilenmemesi mümkün değildir. Beraberlik süresinin uzunluk veya kısalığına göre değişeceği muhakkak olan bu karşılıklı etkileşme

11 Riyâzü's-Sâlihîn, Hadis No:364 (Buhârî, Zebâih 31, Büyû' 38; Müslim, Birr 146. Ayrıca bk. Ebû Dâvûd, Edeb 16)

Açıklamalar

durumunun asla gözardı edilmemesi gerekmektedir. Hz. Peygamber'in maksadı, hiç bir zaman ekmek parası kazanmak için demircilik yapan ya da körük çeken kimseleri kötülemek değildir. Efendimiz burada hayır ve fazilet sahipleri ile düşüp kalkmak ile kötü ve zararlı kimselerle düşüp kalkmanın insana en azından nasıl tesir edeceğini görünür bir misal ile ortaya koymak istemiştir. Netice itibariyle de iyi kimselerle arkadaşlık etmenin, en küçük faydasının, güzel koku koklamak gibi bir zevki olacağını haber vermektedir. "Ey iman edenler, Allah'a karşı saygılı olun ve sadıklarla beraber bulunun!" [Tevbe sûresi (9),119] âyet-i kerîmesi de bu konuda çok güçlü bir uyarıda bulunmaktadır.

Kötü kimselerle düşüp kalkanlar başka hiçbir zarara uğramasalar bile, bir nevi kötü koku teneffüs etmenin rahatsızlığını hissederler. Burada da "İçinizden sadece zalimlere isabet etmeyecek (hepinizi saracak) olan fitneden sakının" [Enfal suresi (8), 25] ayeti ile "Zalimlere yakın ve yandaş olmayın, ateş size de dokunur" [Hûd suresi (11), 113] ayetlerini hatırlamak yerinde olacaktır. Hadisimizdeki körük çeken kimsenin örneği, bu noktadan bakıldığı zaman, tehlike ile yüz yüze gelme açısından oldukça anlaşılır ve dikkat çekici bir nitelik arz etmektedir.

Hadisten Öğrendiklerimiz

1. Arkadaşın iyisinin de kötüsünün de kişiye mutlaka iyi veya kötü etkisi olur.
2. İyi insanlarla beraber olan kişi, hiçbir fayda temin etmese bile, güzel koku satanın yanında bulunduğu sürece o kokudan istifade eden kişi gibi mutlu olur.
3. Kötüleri arkadaş edinenler, onlardan zarar görmediklerini zannetseler bile, en azından körük kokusundan rahatsız olanlar kadar zarar görürler.
4. Maddî-mânevî iyilik ve güzelliklere kavuşmak için fazilet sahipleriyle bir arada olmak gereklidir.